

Retningslinjer for etterutdanning er nå vedtatt

NTFs retningslinjer for etterutdanning trådte i kraft fra 1. januar 2005. Retningslinjene er forenings anbefaling om hva en tannlege minst bør gjennomføre av etterutdanning, men det er hver enkelt tannleges etiske ansvar og forpliktelse å følge dem opp

Da NTFs representantskap i november 2004 vedtok *NTFs retningslinjer for tannlegers etterutdanning* var det den foreløpige slutten på en lang organisasjonsmessig behandling. Etablering av retningslinjer for etterutdanning ble foreslått av etterutdanningsutvalget i 2001. Forslaget har deretter vært grundig behandlet i forskjellige organer i NTF. Forum for etterutdanning i 2003, hovedstyret og fagnemnda har sagt sin mening. Forslaget har vært på høringsrunde til lokal- og spesialistforeningene og blitt debattert på Forum for tillitsvalgte i 2004. Det som har medført størst uenighet, er det foreslåtte timetallet. Opprinnelig var forslaget 200 timer over fem år. Dette syntes mange av lokalforeningene var for omfattende. Lignende syn kom også til uttrykk under Forum for tillitsvalgte. Hovedstyret foreslo derfor endelig for representantskapet at tannleger minst bør gjennomføre 150 timer etterutdanning i løpet av fem år.

Det har vært stor enighet om at NTF bør vedta retningslinjer for etterutdanning, og ganske stor enighet om at dette bør være en anbefaling fra NTF, og at det ikke bør være noen form for obligatorikk knyttet til dem. Like fullt innebærer systemet en etisk forpliktelse for hver tannlege som er medlem av NTF, og foreningen forventer at medlemmene følger retningslinjene.

Det er nå viktig å forankre retningslinjene i medlemsmassen, og forskjellige tiltak i den sammenheng vil bli dis-

kutert på Forum for etterutdanning i april 2005. Mange lokalforeninger foreslo i høringsrunden «gulrøtter» som bør diskuteres. Man kan for eksempel tenke seg standardiserte trykksakstekster som utformes slik at hver tannleges forpliktelse tydeliggjøres.

Etter hvert må selvsagt retningslinjene evalueres og eventuelt justeres. Vi kan ikke regne med å stå overfor en statisk situasjon hvor retningslinjene vil bli uforandret i uoverskuelig fremtid.

Internasjonal

NTF har fulgt internasjonal utvikling i denne saken. På sin generalforsamling i New Dehli 13. september vedtok FDI også en resolusjon om etterutdanning. I resolusjonen fastslås det en forpliktelse for hver enkelt tannlege til kontinuerlig å etterutdanne seg. Det fastslås også hvilke oppgaver profesjonsforeningene bør påta seg, blant annet at de bør bestemme hvilke krav til etterutdanning som skal oppfylles, enten disse gjøres frivillige eller obligatoriske.

I Europa er etterutdanning i de fleste land (20) gjort til en etisk forpliktelse for hver enkelt tannlege som dermed har et selvstendig ansvar for egen etterutdanning, mens i 11 land er etterutdanning obligatorisk. (Flere tidligere Østblokkland, Sveits og Storbritannia.)

Kvantitative kriterier brukes for registrering både der det finnes frivillig og obligatorisk etterutdanning. Timer er mest vanlig brukt.

Eksempler på incentiver i land med frivillig etterutdanning er sertifikater eller registrering etter at bestemte krav er gjennomført. Det benyttes også skattereduksjoner, eller finansielle incentiver f.eks. rett til å bruke høyere takster i trygdesystemet, eller det gis spesielle rettigheter ved kontraktsforhandlinger.

I USA varierer kravene og kontrollsystemene fra stat til stat, men oftest

har man obligatorisk etterutdanning knyttet mot lisensen.

I de fleste land med obligatorisk etterutdanning, er det tannlegeforeningene som har ansvar for å føre kontroll med systemene. I andre land foregår det i et samarbeid mellom tannlegeforeninger og statlige myndigheter. I alle land med obligatorisk etterutdanning (unntatt Sveits) er dokumentasjon eller et sertifikat på gjennomført etterutdanning knyttet til fornying av lisensen.

NTFs forpliktelse

NTF må stå sentralt i å initiere og organisere etterutdanningstilbud, slik at medlemmene har mulighet til å ivareta sin forpliktelse. Retningslinjene anbefaler tannlegene å bygge sin etterutdanning systematisk opp innenfor aktuelle fagområder. En slik anbefaling kunne neppe vært gitt uten at NTF hadde etablert den systematiske etterutdanningen (TSE), som gjør at hver enkelt tannlege har mulighet til å ivareta systematikken på en enkel måte. TSE vil derfor også i fremtiden være bærebjelken i NTFs etterutdanningstilbud.

Man må anta at norske tannleger deltar på andre kurs enn dem som automatisk blir registrert i NTFs kursregister, men registeret antyder at det fremdeles er et stort potensial for kursdeltakelse hvis retningslinjene skal følges. Gjennomsnittlig kursaktivitet i løpet av de fire siste årene ligger under fem timer for dem som har deltatt. Da er ikke TSE-kurs og landsmøtet medregnet.

Dette innebærer en utfordring for NTFs fagavdeling og fagnemnd. Det må utvikles kurstilbud som er relevante og har en slik form at medlemmene etter spør dem. Det blir en stor oppgave å tilrettelegge for lokal kursaktivitet slik at også tannleger i distriktene får muligheter til å følge retningslinjene. Men det er også en utfordring til hver enkelt tannlege å etterprøve sine etterutdanningsaktiviteter og justere dem i forhold til de vedtatte retningslinjer.

Aktørene på etterutdanningsmarkedet er i tillegg til NTF, fylkestannlegene, lokalforeningene og industrien. Tilbudene er i stor grad teoretiske. I fremtiden vil det sannsynligvis bli etablert flere kompetansesentra som også kan ta ansvar for etterutdanning. Dette vil forhåpentlig innebære en reell mulighet til klinisk etterutdanning.

Registrering

På sikt er planen å etablere et nettbasert system der hver enkelt tannlege selv kan registrere sine godkjente etterutdanningsaktiviteter, og der kurs administrert og forhåndsakkreditert av NTF automatisk legges inn. Slik dokumentasjon vil være nyttig som tillegg til CV, ved søknad på stillinger, i lønnsforhandlinger osv. Det er utarbeidet en kravspesifikasjon for et slikt system. Imidlertid er NTFs kurs- og medlems-

system over 10 år gammelt og skal enten oppgraderes eller skiftes ut. Det vil derfor ikke bli etablert et nettsystem før dette er gjennomført.

I mellomtiden er det laget et enkelt skjema som ligger som vedlegg til dette nummeret av Tidende, slik at tannlegene enkelt kan dokumentere sin etterutdanningsvirksomhet. Skjemaet ligger også på NTFs nettsted. Gå til etterutdanning, velg «skjema og informasjon» og deretter «kursregistreringsskjema for

medlemmer». Skjemaet kan lastes ned på egen PC, og fylles ut elektronisk. Et egenprodusert skjema vil selvfølgelig gjøre samme nytten. Poenget er at etterutdanningsaktivitetene skal dokumenteres. Det minnes om at det samme skjemaet kan brukes for de ansatte, og at dette bør være en del av tannlegenes internkontrollsystem.

Sissel Bjørntvedt
fagsjef i NTF

NTFs retningslinjer for tannlegers etterutdanning

Vedtatt av NTFs representantskap 19. november 2004

Omfang

Aktive medlemmer av NTF bør i løpet av en 5-årsperiode ha gjennomført 150 timer planlagt etterutdanning.

Systematikk

Etterutdanningen bør for den enkelte tannlege bygges opp systematisk innenfor de fagområdene virksomheten omfattes av.

Dokumentasjon

Etterutdanningen skal være dokumenterbar. Det enkelte medlem må selv dokumentere gjennomførte aktiviteter.

Tellende aktiviteter

Kurs i regi av NTF (fagnemnda, lokalforeningene, spesial- og spesialistforeningene, andre faglige interesseforeninger under NTF) er automatisk godkjente etterutdanningsaktiviteter i registreringsammenheng. Det samme gjelder kurs i regi av Den offentlige tannhelsetjenesten (DOT), TAKO-senere, nordiske tannlegeorganisasjoner og nordiske odontologiske læresteder.

* TSE-kurs registreres med 75 timer (gjelder samtlige moduler)

* Forelesnings- og arbeidskurs registreres med det antall timer som framgår av annonseringen

* NTFs landsmøte registreres med 6 timer per dag (3 timer per 1/2 dag) man har deltatt

* Det samme gjelder for tilsvarende arrangementer i Danmark, Finland og Sverige

Internasjonale kurs, møter, kongresser, konferanser m.m. (FDI, nasjonale kongresser, fagspesifikke konferanser, forskningskongresser osv.) kan registreres med det antall timer man har deltatt aktivt.

Hospitering ved odontologiske kompetansesentra kan registreres med det antall timer man har hospitert.

Kurs i regi av dentalbransjen eller annen kommersiell kursarrangør kan registreres på linje med annen kursvirksomhet.

NTFs fagnemnd lager en mal for hva som er tellende kurs.

Registrering

Deltakelse på kurs i regi av fagnemnden og lokalforeningene registreres automatisk i NTFs medlemsregister dersom kurset er innmeldt i og administrert ved hjelp av det sentrale, nettbaserte kursregisteret. Dette gjelder p.t. ikke NTFs Landsmøte.

Annen kursdeltakelse (inkl. Landsmøtet) må medlemmet selv registrere.

Det enkelte medlem har selv hovedansvaret for registrering av egne etterutdanningsaktiviteter.

Bakgrunn for retningslinjene

NTFs strategiplan 2001–04, mål for virksomhetsområdet kompetanse, kvalitet og etikk

En tannlegestand med kunnskaper, ferdigheter og holdninger som tilfredsstiller befolkningens behov for odontologiske tjenester.

Etiske regler for tannleger § 2 Ajourførte kunnskaper

En tannlege skal utføre sitt yrke slik det ifølge vitenskap og erfaring er ønskelig. Tannlegen skal vedlikeholde og fornye sine kunnskaper.

Lov om helsepersonell § 4 Forsvarlighet

Helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig.

Myndigheter

Offentligheten har et ønske og legitimt behov for dokumentasjon av etterutdanning som ledd i tilsynsvirksomheten.

Internkontrollsystem

I sitt internkontrollsystem skal tannleger dokumentere at de har en plan for systematisk faglig oppdatering for seg selv og sine ansatte.